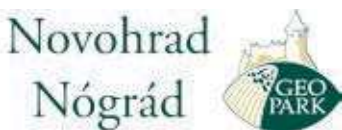

Týždeň európskych geoparkov sme oslávili aj na Slovensku

Novohrad – Nógrád geopark UNESCO, Banskoštiavnický geopark a Banskobystrický geopark sa od 25. mája do 10. júna 2018 zapojili do medzinárodného podujatia Týždeň európskych geoparkov, na ktorom sa aktívne podieľala aj Slovenská agentúra životného prostredia (SAŽP).

Novohrad – Nógrád geopark UNESCO už po desiatykrát pripravil v svojej slovenskej časti pestrú sériu podujatí pre materské, základné a stredné školy, ako aj pre celé rodiny. Odštar-

tovala ich 26. mája **pešia túra** so sprievodcom po trase **Filakovo – Konrádovce – Hodejov – Hajnáčka**, zameraná najmä na spoznávanie histórie a geologických štruktúr kamenných lomov Konrádovce, Malý a Veľký Bučeň. Podobná aktivita pre žiakov ZŠ bola 27. mája a 5. júna zameraná na ich oboznámenie sa s významnou geologickou lokalitou geoparku – **Pohanským hradom (Starou baštou)**. Počas dvoch dní, 30. a 31. mája,

bolo pre žiakov ZŠ v spolupráci so SAŽP zrealizované i súťažno-vzdelávacie podujatie **Objavuj Novohrad – Nógrád geopark**. Prvý deň podujatia v obci Gemerský Jablonec bol určený pre mladších žiakov (11 trojčlenných družstiev z 1. až 4. ročníka) a druhý deň v obci Mučín pre starších žiakov (12 trojčlenných družstiev z 5. až 9. ročníka). Na piatich stanovištiach si preverili vedomosti o významných lokalitách geoparku (PR Vodná nádrž Gemerský Jablonec, Mučínska jaskyňa) prostredníctvom desaťminútovky zameranej na mokradové spoločenstvá, vedomostného kvízu na určovanie lokálnej flóry a fauny a otestované boli aj ich zmysly. Pomocou hmatu určovali schované prírodniny vo vrecúškach (napr. plody šípky, kôru stromu, prázdne ulity slimákov, mach), pomocou čuchu

zistovali, čo bolo v tzv. čuchových pohároch (napr. levanduľa, mäta, ihličie) a pomocou zraku hľadali a určovali druhy živočíchov v obrázkovej skrývačke, a to všetko v časovom limite. SAŽP na tomto podujatí zabezpečila aj geológa, ktorý žiakom pútavým spôsobom porozprával o geologických hodnotách geoparku, predstavil a umožnil im praktické ryžovanie zlata (so získaním certifikátu), spoznávanie minerálov pod mikroskopom a premietol krátke filmy na tému Planéta, na ktorej žijem. Aj tento rok si pripravili filakovskí deviataci ZŠ pre deti z materských škôl podujatie **Hráme sa v geoparku**, v rámci ktorého im 5. a 6. júna zábavnou formou predstavili jeho zaujímavosti, a 12. júna navštívili Praveký svet v Ipolytarnóci. Sériu podujatí doplnila aj umelecká a tvorivá súťaž

Suvenírom pre geopark – **Huby na území geoparku**, do ktorej prišlo takmer 100 výtvarných a fotografických prác. Najpopulárnejším programom podujatia bol 4. ročník **Medvešského fotomaratónu** (1. – 3. júna), ktorého cieľom bolo priblížiť širokej fotografickej verejnosti menej známy región geoparku na juhu stredného Slovenska a severe Maďarska, vyznačujúci sa geologickými a prírodnými pozoruhodnosťami i bohatou históriou. Pre vyše 300 účastníkov bol pripravený 48-hodinový program, v rámci ktorého boli osvetlené stredoveké hrady (Šomoška, Filakovo, Hajnáčka, Šalgo), uskutocnené odborné workshopy a prednášky s fotografickou tematikou, lety teplovzdušným balónom, túry so sprievodcom na miesta s fotopanoramatickými výhľadmi a pod. Súčasťou podujatia bola aj fotosúťaž vyhlásená v troch kategóriách (Krajina, Ludia, Živá príroda), do ktorej ceny pre víťazov formou víkendových ubytovacích poukazov v Stredisku environmentálnej výchovy Dropie venovala aj SAŽP. Celé podujatie ukončil **8. ročník letného tábora** (30. júla – 3. augusta). Počas jeho trvania získalo 34 detí od 8 do 12 rokov zaujímavé informácie o geoparkoch. Navštívili Novohradské turisticko-informačné centrum vo Filakove a Eresztvény, absolvovali túry so sprievodcom zamerané na spoznávanie neživej a živej prírody či vodného systému regiónu (Hajnáčka – Lesy pod Tiličom – Steblová skala – Hajnáčka, Hrad Šalgo), tvorivé dielne, ryžovanie zlata a bohatý kultúrno-spoločenský program.

Súčasťou programu Európskeho týždňa geoparkov na Slovensku bol aj 4. ročník Medvešského fotomaratónu

Aktivita pri vodnej nádrži Gemerský Jablonec

Banskoštiavnický geopark a Banskobystrický geopark sa v spolupráci so SAŽP zapojili do Týždňa európskych geoparkov po prvýkrát, a to prostredníctvom jednoduchých **informačno-propagačných podujatí**

pre žiakov ZŠ s témou **Žijeme v území geoparku**. V **Banskoštiavnickom geoparku** (5. júna) išlo o podujatie pre žiakov druhého stupňa ZŠ obce Štiavnické Bane, ktorí získali prostredníctvom zaujímavých výkladov geológov a premietnutím krátkometrážneho filmu základné informácie o vzniku a vývoji Štiavnického stratovulkánu v prepojení na budovanie geoparku a o Piargskom vodohospodárskom systéme zloženom z vodných nádrží (tajchov), zberných a náhonných jarkov. Počas terénnej časti podujatia, v okolí tajchu Bakomi, získali žiaci praktické vedomosti, týkajúce sa spoznávania minerálov pod mikroskopom, vodohospodárskeho systému prostredníctvom fárania do Hornej Bakomi štólne a ryzovania zlata so získaním certifikátu. Na toto podujatie nadviazala 27. júna teréna

exkurzia pre žiakov celej ZŠ, zameraná na konkrétne ukážky dômyselného vodohospodárskeho systému tajchov Vindšachta, Bakomi, Veľká a Malá Richňava. Celkovo sa na podujatiach zúčastnilo viac ako 150

žiakov. V **Banskobystrickom geoparku** (11. júna) sa podu-

jatie realizovalo v priestore Ľubietovského obecného parku pre takmer 100 žiakov prvého stupňa ZŠ v Ľubietovej, Strelníkoch a Medzibrode. Žiaci sa prostredníctvom prezentácie a rôznych aktivít dozvedeli o vulkanickej činnosti a geologických zaujímavostiach okolia svojich obcí. Ďalej sa oboznámili s funkčným 3D modelom sopky, ťažkou prácou baníka s použitím železka

a kladivka, lokálnymi minerálmi pozorovanými cez mikroskop a vystavenými v mineralogickej expozícii a s výstavou autentických fotografií zo starých banských diel z Ľubietovej. Vyskúšali si aj prácu archeológov, pri ktorej vykopávali z pieskocov rôzne „skameneliny“, a zlatokopov pri praktickom ryzovaní zlata.

Aktivita podujatia Objavuj Novohrad - Nógrád geopark UNESCO

SAŽP zrealizovala v spolupráci s Univerzitou Mateja Bela v priestoroch Fakulty prírodných vied aj výstavu **Geoparky SR – ochrana neživej prírody a podpora cestovného ruchu** (od 28. mája do 8. júna), ktorá bola zameraná nielen na prezentáciu a propagáciu prevádzkovaných geoparkov s udeleným titulom Geopark SR (Novohrad – Nógrád geopark UNESCO, Banskoštiavnický geopark, Banskobystrický geopark), ale aj na územia s potenciálom stať sa geoparkom SR, akými sú napr. Sandbersko-pajštúnsky geopark, Geopark Malé Karpaty a Zemplínsky geopark.

Text: Patrik Pachinger, Martin Siman, SAŽP
Foto: archív SAŽP
Jozef Puntigan